

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. IX. Janseniana argumenta convelluntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

SECTIO IX.

*Ianseniana argumenta seu funda-
menta convelluntur.*

*Conc. Trid.
Sess. 6. c. 11.*

Fol. 1367.

Obicit Jansenius (loc. cit.) fundamenti sui loco Concilium Tridentinum quod verbis illis S. Augustini sess. 6. c. 11. de Justificatione utitur: *Deus namque suā gratiā semel justificatos non deserit, nisi prius ab eis deseratur: definiens utique Justos, licet venialiter subinde peccent, non propterea desinerē esse Justos, quia non abscedit ab anima per gratiam suam Justificatā, nisi anima mortaliter eum ante peccando deseruerit.* Unde consequens videtur quod Augustinus ipse sententiam suam eidem sensui subjecerit, nempe quod Deus non deserat Justum quoad Justitiam habitualē, nisi ipse per actualem ab eo gravem discesserit iniquitatem.

Respondetur, concessio hoc Tridentini Concilii Commentario, illud dumtaxat consectarium esse, quod Augustinus ibidem etiam agat de desertione Justi per lethalem culpam & desertione gratiæ sanctificantis seu habitualis ex parte Dei; Hoc enim videtur indicare Antithesis superni Médici & temporalis, quod Deus qui est vita seu anima animæ justæ non abscedat ab anima à se sanatā, nisi per culpam voluntariam letiferamque fugatus. Sed non sequitur quod non item agat de alterā desertione, ob quam Deus hominem justum & sanum contra languores munire definat, & quā cessante ex parte hominis, adjuvare non definat. Ad actualem namque Dei opitulationem pertinet quod additur: *ut rectè pieque vivatur.* Item: *sanat non solum ut debeat quod*

quod peccavimus, sed præstat etiam ne peccemus.
 Et hoc postremum capitalius magis feriebat Pelagium, quām primum, de quo non nisi obiter & incidenter actum oportēbat: nam, ut supra claruit, nullum erat de gratiæ habitualis sive permansione sive desertione cum Pelagianis dissidium.

Confirmat Jansenius fundamentum suum, ut ipse retur, ex scopo S. Augustini; qui est, differentiam ponere inter animæ nostræ Medicum Deum, & inter medicum Corporum, quod Medicus Corporum *cum sanaverit hominem abscedit ab eo; cum vero Deus spiritualiter sanat ægrum vel vivificat mortuum, idest justificat impium, non deserit, si non deseratur ut pie semper justèque vivatur:* hoc est, non discedit ab eo quem justificat sicut medicus corporum, sed manet in eo, quia ipsem est vita ejus, sine quā impossibile est animam esse justam, aut vivam. At

Respondetur non in hoc solo cardine versari differentiam, cum hanc non (diffiterentur Pelagiani) sed etiam in eo, quod Medicus Corporum non solum deserat ægrum sanitatem donatum, sed alienis alimentis & elementis fovendum dimittat, *ut eadem sanitas apto subfido convalescat atque subsistat;* Animæ vero Medicus id propriis præstet beneficiis, suppetiis, auxiliis, quibus efficit ut piè justèque vivat, & non tantum deleat quod *peccavimus, sed etiam ne peccemus.* Hoc autem officium est gratiæ actualis, non habitualis.

Igitur desertio illa, quæ non obtingit justificatio, nisi Deus deseratur, non spectat habituali gratiam, sed actuali, prout hoc respicit: *Ut semper piè justèque vivatur.*

Secundò objicit alias Augustini comparationes, quibus confirmat cælestem Medicum non aliter

190 LIBER PRIMUS

deserere infirmum se deserentem, nisi subducendo seipsum quatenus animam inhabitantem.

Fol. 365.

L. 8 de Gc

nisi ad litt.

cap. 12.

Atque imprimis ubi docet non sic hominem & sapientem fieri, Ut cum ab eo factus fuerit justus abscedat, sicut a Corporis Medico sanatur, et abiit. Non ita Deus operatur hominem justum, id est, justificando eum, ut si abscesserit maneat in absente quod fecit; sed potius sicut aer presente lumine non factus est lucidus, sed fit, quia si factus esset non fieret, sed etiam absent lumine lucidus maneat: sic homo a Deo sibi presente illuminatur; absente autem continuo tenebratur, a quo non locorum intervallis, sed voluntatis aversione disceditur.

Similia profert ex conc. 2. in psal. 70. huic adducit

l 18. de Verbi. illud de verb. Apostoli: Non timens Deum timen-

Apost. c 6. tem tibi: PECCAS ET DIMITTO TE. Et ex libris

l 4. Conf.

cap. 9.

cap. 11.

confessionum: Te nemo amittit, nisi qui dimittis: & rursum; Verbum ipsum clamat ut redeas ad se, & ibi est locus quietis imperturbabilis, ubi non deseritur amor si ipse non deserat. Hoc est, ubi amor amantis non derelicitur ab objecto quod amat, nisi ipse amor mutetur, ut propriâ voluntate Deum amatum deserat. Sed esto, concedantur haec omnia: nihil proficiunt adversus famosum & litigiosum locum libri de naturâ & gr. tia, ubi ad Jubar solis meridianum rutilat actualis gr. tia disertio non deserta, nî hoc justificatus mereatur. In libro de natura & gratia non ivimus inficias de habitualis Gratiae desertione incidenter tractari. Et modò ultrò demus de sola habituali h.s locis agi, nihil inde fluit contra conclusiōnem ante solidissimè stabilitatem. Non enim assertio unius, est alterius negatio. Egerit hic Augustinus de habituali: Ideone semper & ubique? Quomodo ergo vicit Pelagianos qui habitualē agnoscētes, actualē esse necessarium pernegaverunt?

Sed

DE PROPOSITIONE I. 191

Sed elābi non potest argumentum ex lib. 13. de
Civit. Dei cap. 15. ubi tractans Augustinus illum *Fol. 366.*
locum Genesis : *In quocumque die comederas, mor-* *Gen. 2.*
te morieris quæ ibi mors intelligatur exponens,
Si eam, inquit, solam intelligamus, quæ fit cum
anima deseritur suâ vitâ, quod illi Deus est (NON
ENIM DESERTA EST UT DESERAT, SED UT DESERE-
RE FUR DESERUIT) tamquam diceret quâ die me de-
serieris per inobedientiam deseram vos per justitiam.
Ubi declarat, inquit Jansenius, per exemplum
Adami, quomodo Deus non deserat nisi antè de-
seratur. Nempe quià non discedit ab anima *Deus*
tamquam vita ejus, nisi peccando discesserit. Sed

Respondeo illic Augustinum nullam instituere
nobiscum comparationem ob quam Exempli
loco attulerit istam habitualis gratiæ desertio-
nem. Dumtaxat ostendit Adamum prius *reli-*
quisse Deum, quam relinqueretur à Deo, & primam
fuisse causam mortis animæ recessisse à Deo: ad-
còque mortem tamen corporis, quam animæ in
Adami transgressionem refundendam. Hoc autem
nil pertinet ad præsentem controversiam, an
homo justus in nullo transgressus legem Dei pro-
priâ voluntate sicut non incurrit in mortem a-
nimæ, (quæ fit deserente Deo hominem inhabi-
tante) deseriri possit a Deo adjutore; sic ut de-
seritus redeat in illam mortem, cui ob Adami
transgressionem fuerat obnoxius. Vult Augusti-
nus ostendere originem boni à Deo, *malum vero*
ab hominis voluntate promanaesse, prout eodem
capite dicit: *ad malum quippe ejus (Adami) prior*
est voluntas ejus, ad bonum vero ejus prior est vo-
luntas creatoris ejus. Fatèmur equidem, quod
sicut Adamum non deseruit inhabitans Deus nisi
ab Adamo desertus, ita nec quemlibet justum
deserat vivificans & inhabitans Deus, nisi reli-
ctus ab homine. Sed plus ultrà pergimus cum

Augu-

192 LIBER PRIMUS

Augustino & dicimus, quod sicut Adamum non deferuit Deus, antequam defereret & Deum, non modò quatenus erat vita ejus, sed etiam quatenus adjutor ejus, ita nec modò justum deferat, sic ut omnem ei standi potestatem auferat, nisi ille Deum deferat, seu avertendo se seu aliō quōlibet sive effabili, sive inexplicabili modò.

Fol. 368.

Objicit ulterius Augustinum totâ mole doctrinæ hoc agere, ut evincat Deum adjuvare vel non adjuvare hominem hoc, *vel illo modo, plus aut minus deferere*, aut non deferere, prout ei visum fuerit, quia Spiritus ubi vult spirat. Nihil enim celebrius in Augustino, quam quosdam divinō adjutoriō deferri etiam justos ex occultis judiciis Dei.

Respondeo Augustinum non agere semper de justis. Et dum de justis agit, non diffiteor Deum non æqualiter illos adjuvare. Quidam enim accipiunt magnam, quidam minorem bonam voluntatem, unde aliquibus facilia, aliquibus difficultaria sunt Dei mandata magna. Hi in facilibus monentur quid facere debeant, illi in difficilibus quid debeant postulare. Quidam præbent minoris adjutorii causam per superbiam, quidam humilitate plus adjutorii promerentur. Item plus, alii minus orant, alii non orant ut adjuventur. Alii minus alii plus in benè factis sibi placent, unde Deo displicant. Et cum non in Deo, sed in hominibus causa sit cur non adjuventur, ad occulta causæ & culpæ humanæ, ob quas justos deferat referendum est. Quod autem non pro luhitu, Deus justum deferat patet: quia humilibus & ritè orantibus gratiam promisit. Et cum S. Augustinus pro causa desertionis tam frequenter assignet superbiam, humilitatemque pro contumando cœlesti juvamine tam impensè commendet,

DE PROPOSITIONE I. 195

Sæpè plus merentem deserit, minus deserit volens
in hoc ostendere gratiæ beneficium, cum possit
utrumque deserere?

SECTIO X.

Discutitur famosum illud Apostolicum:

Fidelis autem Deus est qui non
patietur vos tentari supra id
quod potestis. 1. Corint. 10.

Promissio Dei certa, rata, fixa, inconcussa, fide-
lis, & omni dubitatione carens quæ consolatur s. Aug. in
afflictos. Tota enim vita humana super terram, si-
c ut scriptum est, tentatio est. Nec quasi prospera eli-
genda est, & sola adversa devitanda, sed utraque
cavenda est; illa ne corrumpas, ista ne frangas. Ut
unicuique hominum in quocumque statu rerum in
hac vita egerit, non sit refugium nisi Deus, nec ulto-
lum gaudium, nisi in promissis Dei. Et quæ sunt
promissa Dei? Petite & dabitur vobis. Omnis qui
petit accipit. Secundum fidem, quâ credimus, L. de Sp. &
fideles sumus Deo: secundum vero illam, quâ fit, litt. c. 31.
quod promittitur, etiam Deus ipse fidelis est nobis:
hoc enim dicit Apostolus: fidelis Deus qui vos non
permittet tentari super id quod potestis. Quæstio
vero occurrit ad quos homines promissa Salva-
toris & attestatio Apostoli de fide data pertinē-
re censeantur? Cornelius Jansenius, quo stabilitat
Assertum suum de impossibilitate Præceptorum
quorumdam respectu plurimorum justorum,
quos & agendi & orandi potestate orbatos oc-
culto Dei judicio continenter pronuntiat, ad-
dit, quod S. Augustinus illum Apostoli locum
quo dicit fidelem esse Deum, qui non patitur vos